

23
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Μουσ. Π. 23/1970

Α'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-11/4/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... **ΒΙΚΙΟΝ**
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας **ΧΙΟΥ**,
Νομοῦ **ΧΙΟΥ**
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **ΓΕΡΑΓΟ**
ΤΕΛΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος**
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Δημ. Σχολίον Βιτίου - Χίου**
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... **2 ἔτη**
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **ΠΙΣΙΝΟΧΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ τοῦ**
Σταματίου - Χερῶν
ἡλικία..... **64** .. γραμματικαὶ γνώσεις..... **Β' Γυμνασίον**
..... **Χίου** .. τόπος καταγωγῆς **Βιτίου**
..... **Χίου** ..

β) **Διήμερος γράμμι τοῦ χωρίου**

ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; **διὰ σπορὰν αἱ περιοχαὶ Σερμοῦνα, Τεϊσάματα,**
Τουρμώσματα, Πάμμοι, Ψαρουφίμι, Ἀσὸς ἐκείνων Πιδιέων ποίμνια
Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; **ἐνηλλάσσον ἀπὸ διετίας**
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... **ὡς τὴν Κοινότητα καὶ ὡς μονὰς**
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; **Ναι**

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

..... Συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας ἢ μὴ συγχρόνως

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ναί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

..... Ὡς ὑφίστατο κοινῇ πείρῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;)..... Ναί

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι : ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον : ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

..... Οἱ νέοι παραγνῆτοι καὶ αἱ νέαι ὑπηρετίαι εἰς Χιον

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλά-
μιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ἐλιπαίνοντο διὰ ζωϊκῆς καὶ φυτικῆς

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 10. ἔτος 1925

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1967

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ;

δὲν ὑπάρχει

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) δὲν ὑπάρχει
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ὁμοίως ὡς ἀνωτέρω

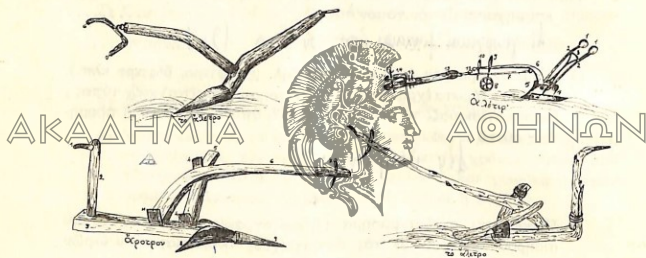
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *Διὺ ὑπάρχει...*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *-11-*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

*Χωρινοὶ διὰ παραδόσεως τῆς τέχνης τῆς κατασκευῆς
ἀπὸ πατέρων ἢ υἱῶν κ.λ.π.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ... <i>Ὁ χειρ</i> ...	6. ... <i>Γούδα</i> ...	11.
2. ... <i>Κουτσούρι</i> ...	7. ... <i>Ὁ ἄγκυρα</i> ...	12.
3. ... <i>Ἀντιροποναρο</i> ...	8. ... <i>Φιγμά</i> ...	13.
4. ... <i>Ἰφίτης</i> ...	9. ... <i>Μύμη</i> ...	14.
5. ... <i>Ἰπάθυ</i> ...	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο μιᾶς μορφῆς... δὲ? ὅλα τὰ εἶδη τῶν χωραφιδῶν...
εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ κατωτέρω σχῆμα...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... *Κυανδρουίδης*

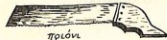
ἦτο (ἢ εἶναι) κοτεσκειυασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου...

ἐκ σιδήρου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

*πριόνι, σκεπάρνι, ξυλοφάι, σμίλη καὶ
πριόνι*

πριόνι

ἀρίδι

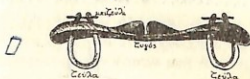
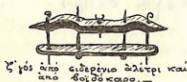

πριὸν ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

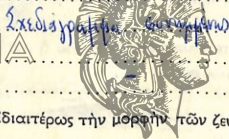
8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *ἔχρησιμοποιοῦντο βόες*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν;... *ἔχρησιμοποιοῦντο δύο ζῶα*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα με δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;... *ἀναγκαῖος ἢ μάλιστα ἀναγκαῖος*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευγῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

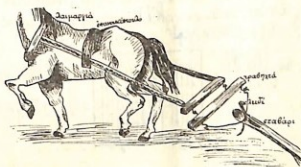
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

ζευγούρι

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ὡργωνε ἄνθρωπος ἢ ζῷον ἢ ἄλλως.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

ζυγνυμένω

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

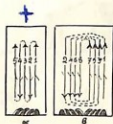
τὸν ζῶον διὰ τὴν ὁριζωνίαν φορὰν· νωτῶν καὶ 6. χοινί· μόνον εἰς τὸ νέον, ἢ δι' ἄλλως· μόνον τῶν ἀφ' οὗ ἔχουν συνθῆκει

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μάλλινα

- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ὄχι

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄρου ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοβάδες κ.λ.π.) ;

Μάλλινα καὶ ἀνοιγόμεναι σποριές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

χωρίζεται με ἀραιὰ τοιαυτή.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

ὄχι μετὰ σκαπάνην, ὅπου καλύπτεται μὲν ἄροτρον ἢ χρησιμοποιοῦν ἄροτρον.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

καθίως καὶ βαθιὰ

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Διὰ τὴν σπορὰν εἶναι, κριθῶν, βίκου κ.λπ.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά; π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... ἐγίνοντο ἵνα ἢ δύο ὀργώματα.

Τὸ πρῶτον Φεβρουάριον ἢ Μάρτιον. Ἀκαθάρτου κεντριῶν βουθμῶν.
ἢ ὑπάρχει ὀνοματολογία

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐνὰ ἔτος δύο ὀργώματα καὶ διβόλισμα ἢ γύρισμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

2 ἔτη

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... ἔτος 1, Ἀραβοσίτου, Ψυχανθῶν 2-3

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Τὸ δισάκι ἢ σωροτόνιβας

ζυγὴ βουθμῶν

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

..... Μὲ κακὴν τρόπον

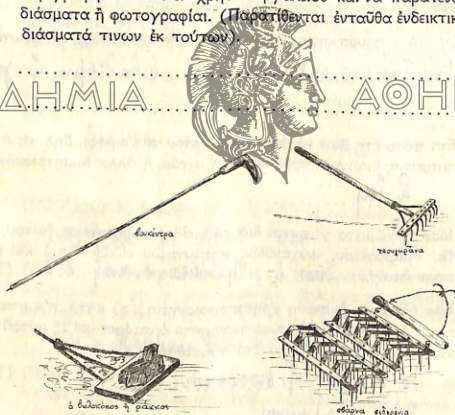
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

οἶον

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

... ὁ κασμάς, ἢ τράσα ἢ κοτινέρω ἐχειρίδιον
καὶ τὸ διμίδι ἢ ἐχειρίδιον, συντηρήσων.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

... Ἀξινούραδες καλοῦνται οἱ βοηθοὶ, χαλοῦν τοῦ αὐλάκου καὶ ἀνοίχων τοῦ τάρφρου, καὶ εἰσὺν δὲν φανορεῖ ἢ καὶ μὴ τὸ φανορεῖ

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

... κατὰ τὴν ἀνταρὰν

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρωντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

... ἐφύτευοντο ἢ πρασιῆς, συντηρήσων
... ρόβη καὶ βήμιον

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *οἱ γυφτοὶ*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

..... *Πολύ ἤτο ἐν χρήσει ὁ μᾶλλον μόνον διὰ τῶν χειρῶν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ.

..... *Περὶ 10 πόρων*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΔΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

..... *Τοὺς ἀφιστάς ἀκολουθεῖ ὁ ὄλιον καλὺνεραι ὁ ὁποῖος ἀνομάζεται δρομιαστὴς καὶ τὸ ἀποθετὴν*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... *Οἱ χεριές γίνονται τετράρις καὶ διασταυρῶνται ὡς πρὸς τὸ εἶναι τὰ κεφάλια καὶ εὐρίσκονται πρὸς τὸ μέσον*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

4 χεῖρ. λήγονται δραμή, 3-4 δραμιά διμάτι, 2 ή 1½
διμάτι λήγεται ἡμίση.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν ἀνδρὲς καὶ γυναῖκες ὅμοι.
ἢ ὑπάρχον, ὡς ὑπάρχον θερισταὶ ἐκαστοῦ χωρίου,
ὅτε ἤρχοντο ἀπὸ ἄλλων τόπων.

2) Πῶς ἤμειβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξακοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνομαστολογίαν).

ἤμειβοντο με ἡμερομίσθιον μετὰ φαγητοῦ ἢ
εἰς εἶδος μετὰ φαγητοῦ ἀλλοτρίου τοῦ τοῦ
μῆται καὶ ἑργαζομαι.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

ἔβαλλον τὴν ἀριστερὰν χεῖρα με κουρέλια ὡς
εἰς μικρὰ δαυμάτια μετὰ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀνταρξοῦ
« μπουτῖνα »

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

ἄπειρος ἀνάνη βουρίαν, ὡς ποῖ τινι ἀποφάνηται
 οὐκ:

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

Էլ օրոն շիրաքա:

- 6) Πού την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἷς τινες τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ή άλλο τι
 εθιμον.

καὶ τὸν θρόνον ἔργον οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν τὸν οὐρανὸν
βυβλῶν, τὸν οὐρανὸν, τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν
καὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

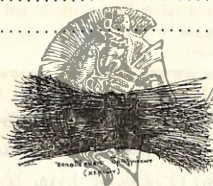
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;.....

..... Mein vor. Bericht.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ κυριώτερος καὶ ὁ ἀπλὸν κυνὶον ὅταν καὶ ἰδίαντο
μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ θαμνίων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν καὶ συνεκεντρώνοντο
εἰς ἄνω μέρος καὶ ἰσοπεδωνόμω καὶ τῇ
συμμετρικῇ σχηματίζοντο.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; γύρω γύρω ἀντικαθίσταται.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. ^{Τὸ φύτευμα}
 γίνεται μέσα ἐν τῇ ^{Φεβρουαρίον} μεσότητι Μαρτίου

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.

Μὲ τὴν διμῆλην, ὡς συντηρήσαντο ἐκείνην.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐρυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐφου-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

ὅχι

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρωτὸ μὲ μολάρια καὶ χαϊδουρίκια
εἰς ἄλλων ὅτεν τὴν ἀνοσίαν ἐναβραὺν ἄλῳνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησος;

Ὁνομάζεται ὁ σωρὸς θεμωνία καὶ τοποθετοῦνται εἰς σωρὸν
κατακλῶν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλῳνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλώνι;

Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν ἄλῳνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλῳνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐκτὸς τοῦ χωρίου εἰς μίαν εἰς ὁδοῦν ἀποσταθεῖ
ἐντὸς τοῦ χωρίου διὰ τὸ ἄλῳνι μακρὰ.

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐκρίθη ἀλῳνιὰ τοῦ οὐνοῦ ἀντικειμένη εἰς τὴν οὐρανίαν οὐρανογένειαν.
Ἡ χρῆσις του ἵσταται διὰ τοῦ οὐνοῦ ὡς ὅτι ἐστὶν ἡ τοῦ κοίτου.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐκείνου τοῦ οὐνοῦ ἐκείνου τοῦ οὐνοῦ.

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο, ὡς ἐκείνου τοῦ οὐνοῦ ἐκείνου τοῦ οὐνοῦ.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλῳνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

Καθαρίζεται καὶ φρενολογία οἱ φρενολογία τοῦ χώματος τοιχώ-
ματος ἢ μείγματα νερὸ καὶ κοπρὰν βοῶν.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλῳνι-
σμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὅχι.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλῳνόςτυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

ὡς ἐν ἀρχῇ ἀλωνοῦντος

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

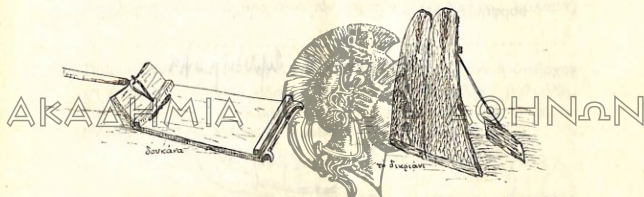
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ὡς

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Σημειώσατε

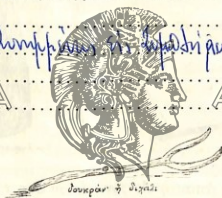
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

..... Ἀπὸ τῆς 8. η. μ. ἕως 9. η. μ.
..... Διμορφισμὸς καὶ τὴν 4. η. μ. ἀπογραφῆς
.....
.....
.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

..... ἀποφύγιον, τὸ ἀποφύγιον
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανῆμα τοὺς ἀκό- πους στάχυν ;

..... Μάλλιον
.....
.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε- διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

..... Ναι, ὑπερίκον ἐνὸς χειρὸς, 3. βουκέντρι
..... ὀνομάζεται
.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δοῦλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Ἀνομήνισμα Μπένεσμα Ἡλωνίζοντο 3-4 φορές
καὶ ἡμέραν.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοὶ ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνισταί), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ὁ ἴδιος ὁ γεωργός με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ναὶ Συμβολισμός ἡμιόν

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Συμβολισμός ἡμιόν

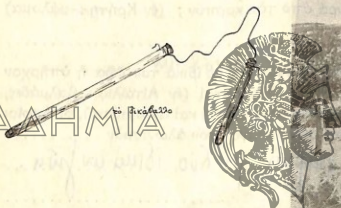
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *ἕνθη, κριθή, ἄνθος καὶ ἄλλα...*
... κουνιά, φακίς, ρεβιθιά, κάραι κ.λ.π.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοσάνεμα
 μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; ... *Μόνον ὑπὸ μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ*
... συγγενῶν... Παραρμητοὶ μεγάλοι δὲν ὑπῆρχον...

- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

ἔφη πλοῦτο σὺν ἐνὶ ὠν ἰδανῶν. σὺν ἰοὶ ζῆλον. τὸ
καὶ αἰετὶς ἀνὴρ βλῶν. εἰ τῶν χωρίσμοι τῶν ἀχυρῶν

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίριμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἴσται

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Βιμπρῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἡμεῖς δύο ἀνδρες περιεταύων

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

λίγνεται κόμποι... διὰ... ῥιγίας... δειγμάτων
ἀλῶνισμα

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαρούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένιαντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

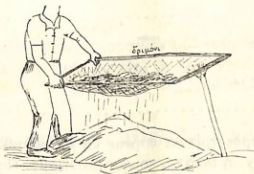
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο καλὸν δερμάτινο

κούρος ἢ ἀνιλέρος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μὲ ὡς δαρκίον
ἐντηφίως ἔχειται

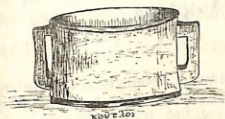
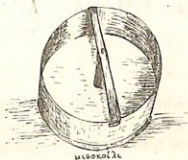
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ
Σημειώσατε ἐπὶ τῶν ἐκείνων οὐδὲν ἄλλο

- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλφονιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερου μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

Εἰς τὰς ἀγροὺς ἐντὸς τῶν οἰκιῶν

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

Μὴ τριχνο ἀκροκώβαν ἢ θουβήων

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

ἀπὸ τοῦ καλυτέρου στάχυς καὶ ἐλυνήτο
χωρίζεται.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκοροστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

α.χ.λ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

κατὰ τὸ ἑσπέρas 23m Ἰουνίου
καὶ ἐλυνήτο κυριακῇ ὡς ἀποῦρω

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

ἐπὶ τῷ ἐλυνήτω ὡς κυρίου
τῆς ἑσπέρas.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

φανός

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

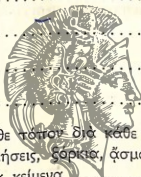
ἐνηθυσμένον καὶ νέον

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;

τὰ κλέπτουν ἐν ξύλῳ ἀπὸ τῆς συνορίας
καὶ ἐν ἀβύσσῳ

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Πιστεύουν ὅτι κηδεύονται καὶ οὐκ αἱ φύλλοι καὶ
λίαν:

Φύλλοι, φύλλοι γύρω καὶ ἄλλοι γίαντες ἔρχονται
ἐν τῇ κοινῇ βασιλείᾳ, καὶ καὶ κηδεύονται αὐτοὺς.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἀναβάντες οἱ φανοὶ καὶ γύρω-γύρω κηδεύονται
χορεύονται τραγούδια καὶ ἐν τῇ κοινῇ βασιλείᾳ
ρωμα.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Τὸ σπέρμα τοῦ Πρωτομαγιά τοῦ ἔθνους
τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου καὶ
Ἰωάννη

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

"Οχι

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

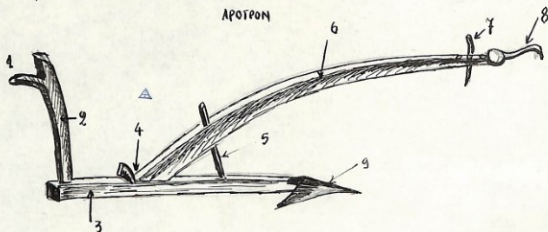
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ερωτήματα στ' 3 Σελ' 4

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

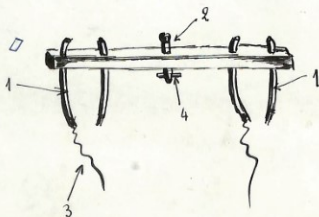
1. Όχημα
2. Κουντούρι
3. Αλκίτροπύργος
4. Σφήνις
5. Σπάθι
6. Ρούλα
7. Οδόντι
8. Ρυακροπέλας
9. Ύψι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2. Ερωτήματα στ' 9 Σελ' 6

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1. Ρούλα
2. Καύκας
3. Πτερυγία
4. Χαρούνα

3. Ερωτήσεις γ' β) 1) Σελίδα 14.

Τοποθετούν τον θυγόν επί του αλάνου των βουνών, σπινάζετε ή στύλα τα αλάνη του λαμού των και από το κάτω μέρος φρεσδίνονται οι δύο άκρα με την λιμεντήρα. Πέρνουν ούτως το ύφους και από το τοποθετώσαν ανάμετα εις τα βύα κέρνουν το φυσικούμυλο (σπινάζω γάτος) και το γαντζώνουν εις τον «κάουρα» του θυγού.

4. Ερωτήσεις γ' γ) 5) Σελίδα 9

ξυπόρτουρβας

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

5. Ερωτήσεις γ' δ) Σελίδα 15.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Η ΛΥΓΓΗ

ΑΘΗΝΩΝ

Μία λυγρή καλλιόνη
πώς χαρο δίν φοβάται
in ο χαρος απ' όξω έπέκειο
δ' έπνω ήλουσιν το

Έφυγε και σάτεψε την κόρη στο κρεβάτι.

Ο κυνέαντος έπρόβαλλε κών σαν ήλιο κάρπου
με τετρακόσια όργανα και χίλιους καλισβότους
του πατερού του τών αλάν ή χρυσός χαυρός έβγήκην

- Γι' ο πατερός μου πέθανε, γχι η πατεράν μου διαβη
ε' απ' το γυναικαδελφία μου καλινος έκοσώδη.

Ένας απ' τού συντρόφου του ελληνοχόου κι' ε'πνε:

- Μήτε ο πατερός σου πέθανε, μήτε η πατερά σου διαβη
Μόνο καίρινε κυνέαντι η λυγρή η' άχαλας

Χρυσὸ μαχαίριον ἔβγαδ' ἀπ' ἀργυροῦ ψιναρίου
στοὺς οὐρανοὺς τὸ πέταξε καὶ εἰς καρδίαν εἴ' ἐμείνη. Συνέχεια τοῦτον εἰς Σελίδα 6

2. Μία γκαστριωμένη θέριζε, κοινὸ κοινὸ κριθάρη
εἰς τὸ δρομὶ ἀκούμπησεν χρυσὸν ὕψος γὰρ αὐτῇ
κι ἔκαστη τὸν χρυσὸν ὕψος καὶ ὡς τὸν ρεματίου
καὶ ἡ πέδιμα αὐτῶν ἀπαντῶ, καὶ ἡ πέδιμα αὐτῶν λέει:
- ἔγω γὰρ δευασκῶ παῖδιά, καὶ βούλομαι τὰ ζήσω
καὶ εἰς τὸ χρυσὸ ὕψος καὶ ὡς τὸν ρεματίου;
Π' ἐβὺ πρὸς κοιλίᾳ ψυκτὴ καὶ ζῶ ψυχρὸν περὶ
καὶ εἰσενεὶ καὶ γλαυκὸν κραδί καὶ ζῶ νερόν ἐν' αὐτῇ;

3.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Μάννα με τοὺς ἐννιά σου γυιοὺς καὶ μετὰ σου θυγατέρα,
προξενιταῖος ἦρθας ἀπὸ τῆς βασιλείας
ἀπὸ τοῦ ἐννοῦ καὶ παρὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ
χυρῶν καὶ ὁμορφῇ γὰρ κοίτην ἐν εἰσῶν
καὶ γὰρ περὶ καὶ ἡ μέση τῆς μέσης εἰς δακρυλίδι.
Βρῆκαν τῇ καὶ ὁμορφῇ καὶ ἐμοίαν τῇ εἰσῶν
καὶ κείνη καὶ ἡ μέση τῆς μέσης εἰς δακρυλίδι.

Ἄλλοι καὶ γυιοὶ δὲν θέλανε, καὶ ὁ πρῶτος οὗτος Κωνσταντῖνος:

- "Ἐλα, Μάννα, γὰρ ἐν δώδωκε τὴν Ἀρεὴν εἰς ζῆνα
νῦν καὶ ἐγὼ ἐνοδοκεῖς σὺ ζῆνα σου γυριῶ.
- "Ἄν ἐλθῇ θλίψη γὰρ κατὰ σοὺς πᾶν γὰρ σοὺς ἐγὼ φέρω;
- "Ἄν ἐλθῇ θλίψη γὰρ κατὰ ἐγὼ γὰρ σοὺς ἐγὼ φέρω.
- Ἦσαν οὗτοι δυνάμεις καὶ οἱ ἐννιά τῶν γυιῶν ἐπεδάναν.
- Ἐπὶ ὅλα τὰ μῆνα τὸ ἐκλήγε, ὅτι ὅλα μοιρολογεῖτο.
- Ἦσαν Κωνσταντῖνος καὶ μὲν ἐπὶ τὰ μαλλιά τῆς.
- Τούτοις σοὶ μ' ὅλην Κωνσταντῖν, τούτοις σοὶ μὲν μαρτυροῦμαι,
ὅτι φέρεις τὴν Ἀρεὴν εἰς τὴν μακρὰν εἰς ζῆνα;

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔλκουσι ἀπὸ τῶν κάτω κόσμου
βάσει τὸν οὐρανὸν ἰκρίνῃ καὶ τοῖς ἁγίοις Μαρτύροις,
καίμιν τὴν πλάην ἄλογο, τὴν μαίρη γῆν βομάρη
καὶ τὰ παρασκευάματα τῶν μαίρων σιλιθάρη.

Φύγα καὶ πᾶς ὡς Ἄρετῃ καὶ εἰς χορὸν κρατοῦσε

- Ἄρετ' Ἄρετῃ σὺ σπῆς μας καὶ ἡ μάνα μου σὶ δίδει.
- Ἄν εἶται θλίψη νὰ θλιθῶ καὶ εἴναι κατὰ τὴν ἀλλάξω.
- Ἄρετ' Ἄρετῃ σὺ σπῆς μας καὶ ἡ μάνα μου σὶ δίδει.
Ζεὸ δρόμο ποὶ πηγαίναντε πωλάμια μελανδούσεω.
- Γὰρ δὲ κορίττω ἔμπορο ποὶ σὶν ἀποδαμμένους;
- Σὶ ἤκουε Κωνσταντῆ τι λένε τὰ πωλάκια;
- Τοῦτ' αὖ πωλάμια τῶν κλαδιῶν καὶ εἴ τῶν δωρῶν λένε.

- Γὰρ τίς μου Κωνσταντῆ σὰ λιβανίς μορφής
σὰν λιβανίς, σὰν χαματιῖς, σὰν ἐμπροστίας.

Ἐκεῖν ἔχων ὁ βασιλεὺς ἰσχυρὸς μορφοῦ
καὶ δοὺς ποικίλας ἀπολαύσεις καὶ τὴν ἰσχυρὴν πηγάδα.

- Γὰρ τίς μου πῶσαι τὰ κτήνη σου καὶ τὸν ἡλιθίον σου;
καὶ πῶσαι τὰ βοσκὰς σου καὶ τὰ ζῷα μαλλίῳ σου;
- Ἄρετ' Ἄρετῃ σὺ σπῆς μας, νὰ πᾶς νὰ προσκυνηθῶ
- Νὰ ῥῶσιν καὶ τὴν Κωνσταντῆ μας, νὰ ῥῶσιν νὰ προσκυνήσω;
- Ἐδῶ κορίττω δὲν χωροῦν, γυναικὶς δὲν ἱμναῖον.

Φύγα καὶ πᾶς εἰς σπῆς τῶν

- Ἄνοιξε, μάνα μ', ἀνοιξε καὶ ἡ Ἄρετῃ σου ἔρπει
- Διέβαινε Χάρη, διέβαινε δὲν ἔχω ἄλλο νὰ σοὶ δώσω
μόνο τὴν Ἀρετοῦδα καὶ ἡμῶν τὰς εἰς ζέειν.
- Ἄνοιξε, μάνα μ', ἀνοιξε καὶ ἡ Ἄρετῃ σου εἶναι
- Καὶ εἴναι ἡ Ἄρετῃ, διδῶν τὸν ἀρραβώνα.
- Ἄνοιξε καὶ ἀγαλλιάσμεθα καὶ οἱ δύο τῶν ἀποστόλων.

ТОУ ДИГЕНН

Τρίτων ἡλθάν' ὁ Διγενὴς καὶ Τρίτων ἐγέννηθη
καὶ Τρίτων τόδ' ἐ'όνερον πῶς ἦδ' ἔ'α ποδάρκην.

Επαρτίειον ἐν ἀγορίῃ καὶ πούλῳ τ' ἄρματα τοῦ.
Μὴ μὴ Λαμάρη, μὴ Κορμαῖ, μὴ ἐπίσημον ἡμέραν
ἦθ' ἂν εἶα σὺν ἐκκλησίᾳ τὰ ὡνὴ τὸν Σιωρὸ τοῦ
καὶ ὁ Χάροτος τ' ἀναισθητοὶ σὺν ἐκκλησίᾳ τὸν ποτα.
Καλῶς τοῦρτε τοῦ Χάροτος νὰ πάρῃ ἐν ψυχῇ τοῦ.

- Χωρίς υποψήφια με αρρώστιαν ή/κω φοχή δίνω δίνω.

Ἄντε νὰ ᾔδῃ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἅγιοι κάμνουν

κι αν με περάσω χάριτα να πάρω τη ψυχή μου.

Ἐκινύσων ὁ Χάρονος καὶ ἦβρον ἔχοντα μετὰ
ἰκινύσων καὶ ὁ Διγυρίος καὶ ἦβρον ἔχοντα πέντε.

- Γιν' νιν μου, νιν μου χαράς μου. Δὲ θ' ἀναίξω;

~~Θαυμάζω~~ Άπρ' σου, ρε! να μ' αγαπάς.

Ὁὐτως ποιεῖτε καὶ ὑμεῖς τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον.

Ὁ Διγενὴς φυλομαχίη με οὐδὲν ἐντροπαλίη,
εἶχαν οἱ ἄρχοντες οὐροὶ με οἱ τοῦρα καλλιπάρη,
εἶχουν καὶ τὰ μικρὰ παῖδι γὰρ νὰ ποικιλιώσουν.
Τρώτη καὶ πέντε παῖδι με ἔγινε νὰ εἰς θυγῶν με,
τὴν ἀνδρῆντας τὰ βουνά, αἰοῖοι με ἄλλοι τὰ γρηῖν;
Μότος μ' ἔγινε με ὁ κῆρυς μου μαζὶ με τὴν κωδὴ μου.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙ Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσώθησαν ἐν Σαρδῖαις
καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἠνέκεν τὸν βασιλεὺς ἐν Σαρδῖαις.

- Ποιό σι βλήνω Κωστατανή και ιωάννη με τὴ γάρια
ἔχου ὠραίων ἀδελφὴ και δὴ οἱ σκηματίσω.

- "Αν τίνι κριθείς βασιλεὺς τοῦ κόσμου καὶ κτιστοῦ"

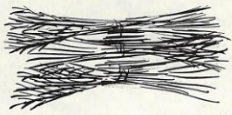
ἵνα ὁ δὲ πῶς ἀποφασίσῃ, καὶ φησὶν ὅτι ἡ βασιλὶς καὶ ἡ πόλις ἀποφασίσῃ

- Κι ὁ βασιλεὺς τὴν ἔβρισκε τρία μῦτα σὺ μαντινῇ .
- Πᾶρε κυρὰ βασιλίσσα , βασιλικοὺς κοινῶς δῶρο
καὶ κόπῳ τὴν ὥρα ὁρεῖται νάρθη .
- Ὥρα ποὺ ἐβήσαν οἱ φωνεῖς καὶ κοῦνουν οἱ διαβόητοι .
Παίξῃ τὰ παλαμῆνια καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ μαζὺν
- Πρὸς εὐλαβὰ ἀπὸ τὴν εὐλαβὴν μου καὶ κοῦνουν οἱ δουλοῦσέ μου
ὅτι τὴν κοῦνουν καὶ αἰμῇ ;
Μὴ εὐλαβὰ , μὴ εὐλαβόεσσα καὶ τὴν ἡρώδῃ δουλίσσα
ὅτι εἶπῃ ἡ βασιλίσσα ἡ καὶ , ὥρα ποὺ ἐβήσαν οἱ φωνεῖς
καὶ κοῦνουν οἱ διαβόητοι
Ζεὺς ῥεφασθὲν καὶ ἵκεται ἔβαλ' ἀργυροφάλλο
καὶ κοῦνουν τὰ μαλλιά καὶ
ἔβαλ' ἀργυροφάλλο καὶ κοῦνουν τὰ μαλλιά καὶ
Παίξῃ τὰ παλαμῆνια καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ μαζὺν
Ζεὺς παραδόντι προβάλλει καὶ τὴν ἡρώδῃ μίσηται
σὺ φωνεῖς καὶ ἔβαλ' ἔβαλ' .
Τὴν μαζὺν τὴν αὐτὴν εὐλαβὴν καὶ ἔβαλ' ;
Καλίστα σὺ εὐλαβία μου , καὶ τὴν σὺν καλίστα μου
ἐκπρὸς καὶ πρὸς εὐλαβὴν μου , εὐλαβὴν ἐκπρὸς καὶ πρὸς .
Φωνεῖς καὶ κοῦνουν σὺν φωνεῖς
ἢ μὴ καὶ καὶ μετὰ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου .
Ὁ κύριος ποὺ ἡ ἀνδρῶν καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου
καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου
Τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου λαλεῖται .

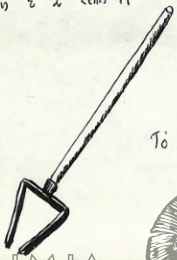
Ἰνδικα τοῦ πρώτου "Θεριστικόν"

Κι ἀφῆκεν καὶ κοῦνουν ὅτι καὶ τὴν εὐλαβὴν
Ζεὺς καὶ ἔβαλ' ἔβαλ' καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου .
καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου .
Γιὰ δὴ τὴν λαλοῦντα καὶ λαλοῦντα
καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν καὶ τὴν εὐλαβὴν μου

Ἐρωτήσεις Ε' 2 καὶ 3 Σελὶς 16

Ἐρώτησις Ε' 2 Σελὶς 17

Τὸ Σινεῖν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΠΟΝΙΣΜΟΣ

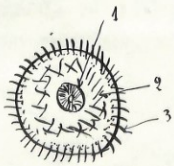
Ἐρώτησις α' 4 Σελὶς 19

ΑΘΗΝΩΝ

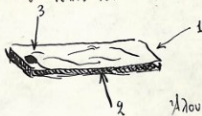
Χωματέδωρον

- 1 = "Ἀγαθός" ἢ ὁ πῦρον
- 2 = ὅπως ἐκχέ
- 3 = "Ὅρατε τὴν ἐν ὑψηλῇ καὶ ὑψ." "Ἀνεξέροι"

Τοποθέτησις ἐν τῷ αἰθυσίῳ

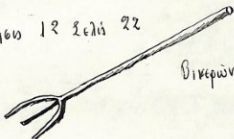
Ἐρωτήσεις 118 ζελίς 21-8

1 = Πλάτος αερίνου 25 ἐκτ.
2 = μήκος 50
3 = ὅση διατὰ δὲ δὲ τὸν φυχόν

Ἀλουναί (πέρην)

Ἐρωτήσεις 12 ζελίς 22

Θινερών (ζῆλνο)

Ἐρωτήσεις 18 ζελίς 23

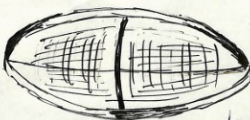
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ἑρως

ζελίς

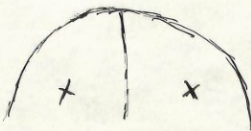
24

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐρωτήσεις 7 ζελίς 28

δραχμή

πλάγιος

ἔκ τινος ἄνω

Περάσω οι Άπουρις, δάνι κι οι Τυρινάδες
 Ήρθι κι ή Άρὰ Σαραμισιή με τὸ ἑνὶ βδομάδῃς
 "Άρχισε γλώσσα μ', ἄρχισι κι χεῖλη μου μελέει
 καὶ εὖ κορυφήν μου κορδαί, ὅσα κι ἂν ἔχω σέβει

Πατρίτω μου με τ' ἄνθη σου, βαρύνι σὸν' ή ἄλσιν σου

δὲν ἔδωκα γὰρ νὰ τὸ πῶ, σὺν νὰ φανερῶ
 χατῆρι τὸ ἀπουριῶν θὰ πῶ κι δὲ λελήσω

Νέηκονα εὖ πῶνι σου, μᾶρμι εὖ μαντιλῆν σου

"Ας φανερῶ κι ἂς χαρῶ τὸν ἄνθρωπον ποῖς τὸ ξέρει
 γὰρ δὲ πιδάτω, γὰρ δὲ γῶ, γὰρ δὲ γὰρ δὲ ἄλλα μερῇ

Περάσω οι ἀπουρις, ἤρθην κι κορδαί κι οι ἰλῆς

Ρίξε μεὰ σέβει σέβει ἰλῆς κι ἴσῃ καταλαβαίνω σέβει,
 ἔλα κοινὰ κοινά μου, νὰ γένῃς κτλ κορδοῦλα μου.

[Γρηγόριος Γεωργιάδης . Διδάσκων .
 Ἡ συλλογὴ ἔγιντο ἀπὸ 8-11 Ἀπριλ. 1970]